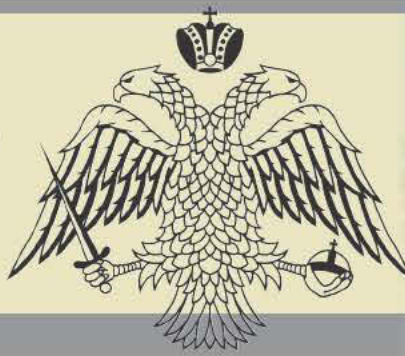

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Φωτογραφίες: Νίκος Μαγγίνας → Οικουμενικό Πατριαρχείο

Οικουμενικός Πατριάρχης: Στο Αιγαίο Πέλαγος των μεταναστών και των προσφύγων δοκιμάζονται σήμερα οι ανθρωπιστικές αρχές του ευρωπαϊκού πολιτισμού

Εισήγηση στην Ημερίδα «Η θάλασσα που μας ενώνει» που πραγματοποιήθηκε στο Ζωγράφειο Λύκειο Κωνσταντινούπολης

Η σημασία της ειρηνικής συνύπαρξης, της καταλλαγής και της συνεννόησης, της συνεργασίας και του αλληλοσεβασμού, η ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και η αποστολή της Ορθόδοξου Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο, αποτέλεσαν κεντρικά σημεία της εισήγησης του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, στην Ημερίδα «Η θάλασσα που μας ενώνει», η οποία πραγματοποιήθηκε σήμερα, Σάββατο, 10 Μαρτίου, στο Ζωγράφειο Λύκειο Κωνσταντινούπολης.

«Η θάλασσα όντως ενώνει και οφείλει να ενώνει! Οι λαοί περί την θάλασσαν του Αιγαίου οφείλομεν να την βλέπωμεν ως ενωτικήν δύναμιν και να την προστατεύωμεν από την ανθρωπογενή μόλυνσιν, να διασώσωμεν τον θαλάσσιον πλούτον και την απaráμιλλον αιγαιοπελαγικήν ωραιότητα. Εις το Αιγαίον Πέλαγος των μεταναστών και των προσφύγων δοκιμάζονται όμως σήμερον αι ανθρωπιστικά αρχαί του ευρωπαϊκού πολιτισμού, τα δικαιώματα του ανθρώπου, αλλά και η χριστιανική αγάπη προς τον πάσχοντα συνάνθρωπον», επισήμανε ο Οικουμενικός Πατριάρχης λέγοντας ότι η λύση, «είναι αδύνατον να δοθή επί τη βάσει πολιτικών υπολογισμών, βίας ή γραφειοκρατίας. Ιδιαίτερον ρόλον καλούνται και δύνανται να διαδραματίσουν αι θρησκείαι, καλλιεργούσαι αι εφαρμόζουσαι πνεύμα ειρήνης και αλληλεγγύης, και ασκούσαι έμπρακτον βοήθειαν προς ανακούφισιν των ενδεών. Δι' ημάς, η αδιαφορία διά τον πάσχοντα συνάνθρωπον είναι αδιαφορία διά τον Θεόν και τας εντολάς Του. Όπου υπάρχει αγάπη και αλληλεγγύη, δοξάζεται το όνομα του Θεού».

Στη συνέχεια, υπενθύμισε ότι η δημιουργία περιβαλλοντικής ευαισθησίας, η κινητοποίηση όλων των συναρμοδίων φορέων και η πρόκληση προς τις θρησκείες να συνδράμουν προς την κατεύθυνση αυτή, βρίσκονται στον πυρήνα της Πατριαρχικής διακονίας του, μαζί με την προώθηση του πολιτισμού της αλληλεγγύης και του διαλόγου.

Το οικολογικό πρόβλημα

«Ο εικοστός αιώνας υπήρξε ο πλέον βίαιος αιώνας της ιστορίας», σημείωσε ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος, «όχι μόνον αναφορικά προς την βίαν του ανθρώπου προς τον άνθρωπον, αλλά και εν σχέσει προς τας ωμότητας του ανθρώπου απέναντι εις την φύσιν, την πανίδα και την κλωρίδα, την ατμόσφαιραν, τον υδροφόρον ορίζοντα, τους ποταμούς, τας λίμνας και τας θαλάσσας. [...] Ιδιαίτερος προκλητικός παραμένει το γεγονός ότι μέγα τμήμα του ανθρωπίνου γένους ζη και σήμερον εν ενδεία. Φαίνεται ότι η γνώσις, η οποία παρήγαγε θαυμαστά αποτελέσματα, και η πρωτόγνωρος ευημερία δεν εθεράπευσαν την καρδίαν και τον νούν του ανθρώπου, αλλά, μάλλον, ετροφοδότησαν τον κυνισμόν του».

Υπογράμμισε ότι η σύγχρονη παγκοσμιοποίηση όξυνε τα οικολογικά προβλήματα «και προσιωνίζεται, με την φειτοποίηση της οικονομικής πρόοδου και την υποταγήν της οικολογίας εις την οικονομίαν, νέα αδιέξοδα». Η αντιμετώπιση της οικολογικής και της οικονομικής κρίσεως, είπε ο Πατριάρχης, δεν αποτελεί υπόθεση αποκλειστικής της επιστήμης και της τεχνολογίας, ούτε εξαρτάται μόνο από πολιτικές επιλογές.

«Είναι αναγκαία μία κοπερνίκεια στροφή εις την αξιολογίαν μας, μία ριζική αλλαγή νοοτροπίας, μετάνοια, πολυδιάστατος ευαισθητοποίησης και ευρύτερα κινητοποίησης. Καθώς θεωρείται βέβαιον ότι αι ρίζαι της οικολογικής και της κοινωνικοοικονομικής κρίσεως είναι πνευματικά, αι θρησκείαι, αι μεγάλαι ιστορικά δυνάμεις του πνεύματος,

καλούνται να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλον εις την αντιμετώπισιν αυτών των προκλήσεων, να συμβάλουν εις την υπέρβασην του εγωκεντρισμού και του ευδαιμονισμού, οι οποίοι έχουν μετατρέψει την φύσιν εις αντικείμενον και μέσον ικανοποίησης αναγκών και δημιουργίας νέων αναγκών και νέων ικανοποιήσεων».

Ο ρόλος της Ορθοδοξίας

Αναφορικά με τον ρόλο της Ορθόδοξου Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο, σημείωσε, μεταξύ άλλων:

«Πεποιθήσις μας είναι ότι η πνευματική παράδοσις της Ορθοδοξίας δύναται να συμβάλη καθοριστικώς εις την αντιμετώπισιν αυτών των προβλημάτων. Η Ορθόδοξος Εκκλησία είναι η οικολογική και κοινοτική μορφή του Χριστιανισμού. Η πίστις και η θεία λατρεία, το ασκητικόν ήθος και η ευχαριστιακή ταυτότης της Ορθοδοξίας οδηγούν εις σεβασμόν της δημιουργίας, εις απλότητα βιοτής και εις φιλάνθρωπον διακονίαν του πλησίον. [...] Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος απειλεί σύμπασαν την ανθρωπότητα και αμεσώτερα εγγίζει τους πτωχούς της γης».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε στην Κοινή Δήλωση που συνυπέγραψε με τον Πάπα Φραγκίσκο, την 1 Σεπτεμβρίου 2017, με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Προσευχών για την προστασία της Δημιουργίας, που για την καθιέρωσή της πρωτοστάτησε το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Στη συνέχεια της ομιλίας του, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στις σχετικές αποφάσεις που έλαβε η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθόδοξου Εκκλησίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη, τον Ιούνιο του 2016.

«Η πορεία προς το οικολογικόν και κοινωνικόν μέλλον της ανθρωπότητος, μόνον κοινωνική και οικολογική δύναται να είναι. Κάθε επιλογή εις τον χώρον της οικονομίας, κάθε πρόοδος της επιστήμης, κάθε πολιτικόν και κοινωνικόν κίνημα, κρίνεται με βάση την συμβολήν του εις την προστασίαν του ανθρωπίνου προσώπου του και του «οίκου» του, του φυσικού περιβάλλοντος», είπε και σε άλλο σημείο της ομιλίας του τόνισε: «Η Ορθόδοξος Εκκλησία ποτέ δεν συμβίβασθη με την αδικίαν, με όλας εκείνας τας αντιπερσοναλιστικές δυνάμεις, αι οποίαι υποσκάπτουν την κοινωνικήν συνοχήν και την κοινωνικήν δικαιοσύνην. Ο βιωμένος κοινοτισμός εν τη κοινωνία της Εκκλησίας, αποτελεί απάν πρόκλησιν διά τον σύγχρονον ατομοκεντρισμόν και την κοινωνικήν αναληψίαν. Η Ορθοδοξία καλείται σήμερον να λειτουργήσιν η ίδια, ευρύτερον, ως θετική πρόκλησις και εναλλακτική πρότασις ελευθερίας διά τον άνθρωπον, εις όλας τας διαστάσεις της ζωής. Απευθυνόμενοι εις μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητος, επιθυμούμεν να υπενθυμίσωμεν ότι η ορθόδοξος παιδεία του προσώπου ενσταλάσσει εις τας ψυχάς των παιδων και των νέων οικολογικήν και κοινωνικήν ευαισθησίαν, ευθύνην, μέριμναν και σπο-

γήν διά τον συνάνθρωπον και διά το φυσικόν περιβάλλον. Η καταστροφή της φύσεως και η εκμετάλλεσις του πλησίον αρχίζουν μέσα εις τον νούν του ανθρώπου και από εκεί οφείλει να ξεκινή και η θεραπεία».

Η σημασία του μαθήματος των θρησκευτικών

Στην εισήγησή του δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στη σημασία του μαθήματος των θρησκευτικών στην κατεύθυνση της ευαισθητοποίησης των νέων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της σύνολης Δημιουργίας.

«Ακριβώς, ως θεολογικόν μάθημα, το μάθημα των Θρησκευτικών είναι κατ' εξοχήν μάθημα οικολογικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης, διδασκαλία του προσωποκεντρικού, του κοινοτικού και οικοφιλικού πολιτισμού της Ορθοδοξίας. Σας καλούμε να στηρίξετε την διαρκώς μεταρρυθμιζομένην σχολικήν θρησκευτικήν αγωγήν και να αναδεικνύετε τας σημαντικώτατας παιδευτικές λειτουργίας της. Ως ελέχθη, η Παιδεία είναι «η θάλασσα του πνεύματος, που μας ενώνει». Μας ενώνει ως παιδεία εν Χριστώ και κατά Χριστόν, ως παιδεία ελευθερίας, ως παιδεία ειρήνης και αλληλεγγύης, ως παιδεία κοινωνικής και οικολογικής συνευθύνης».

«Καλούμεθα να μεταμορφώσωμεν τον κόσμο, όχι να τον απορρίψωμεν»

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης σημείωσε ότι, στο σημερινό κόσμο, είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε την πίστη μας στην εποχή μας, να είμαστε χριστιανοί και σύγχρονοι άνθρωποι.

«Η έντασις μεταξύ χριστιανικής ταυτότητος και σύγχρονου βιοτής είναι αναπόφευκτος, δύναται όμως να λειτουργήσιν δημιουργικώς. Η απόρριψις του σύγχρονου πολιτισμού εις το συνολόν του δεν ανταποκρίνεται εις το πνεύμα της γνωσίας χριστιανικής παραδόσεως. Καλούμεθα να μεταμορφώσωμεν τον κόσμο, όχι να τον απορρίψωμεν. Προφανώς, η μαρτυρία εν τω κόσμω δεν συνεπάγεται εκκοσμίκευσιν της Εκκλησίας».

Καταλήγοντας, τόνισε ότι όλα όσα εκείνος πράττει, «αι οικολογικά και ειρηνευτικά πρωτοβουλία, οι διάλογοι, ο αγών διά τον πολιτισμόν της αλληλεγγύης και η καλή μαρτυρία εν τω σύγχρονω κόσμω, εκφράζουν το πνεύμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, της Μητρος Εκκλησίας, την στοργήν αυτής διά τον άνθρωπον, και την μέριμναν διά την απειλούμενην και στενάζουσαν σήμερον δημιουργίαν». Ο Οικουμενικός Πατριάρχης συνεχάρη όλα τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας, τον κ.Ιωάννη Δεμιρτζόγλου, Άρχοντα Μ.Ρεφερενδάριο της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας και Διευθυντή του Ζωγράφειου Λυκείου για την φιλοξενία, τους ομιλητές και τους συμμετέχοντες, προτρέποντάς τους να συνεχίσουν αναλαμβάνοντας παρόμοιες πρωτοβουλίες και να επισκέπτονται το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Πόλην.

Να σημειωθεί ότι η Ημερίδα, που τελούσε υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριάρχη, συνδιοργανώθηκε από την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, το Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν.Δράμας, τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης πολλών περιοχών της βορείου Ελλάδος, το Ζωγράφειο Λύκειο Κωνσταντινούπολης, δημόσια και ιδιωτικά ελληνικά σχολεία και άλλους φορείς.